

ПРАВИЛНА ЛИ Е ПОЛИТИКАТА НА САЩ В РЕГИОНА НА БЛИЗКИЯ ИЗТОК И
БАЛКАНИТЕ

Тихомир Стойчев

- - Ударът по САЩ от 9/11 развенча митове;
- - Колкото и да обещава положителни ефекти, глобализацията ще поражда неминуемо и конфликти;
- - И след десет години тероризмът е на мода;
- - От игрите в Близкия Изток Турция може да се окаже най- печеливш играч;

- - Премиерът Ердоган видимо ще стане изразител на нова и амбициозна външнополитическа активност, като освен на дипломацията демонстрира, че ще разчита и на армията;
- - Когато се изтеглят, САЩ и НАТО няма да оставят стабилна перспектива в Афганистан и Ирак;
- - Необходима е друг тип политика за разрешаване на конфликтите;
- - И къде е България?

Когато преди 10 години, когато бяха атакувани кулите- близнаци в Ню Йорк, светът замря. После, както сочат мнозина, стана различен.

Какво последва?

Рухна митът:

- че САЩ са недосегаеми(в-к 168 ч., бр.9-15.09.2011,с. 38);
- че способностите и могъществото на институциите, на ЦРУ и ФБР са огромни, въпреки бюджетите и агентурни мрежи, покриващи целият свят;
- за възлаганите надежди на силата.

Сега, десет години по-късно, държавният секретар на САЩ поднесе непроверена информация за готвени поредни атаки срещу страната и подложи на съмнение възможностите да бъде предотвратяван всеки удар.

Причина- „Ал Кайда” все още има голям потенциал да извършва терористични акции.

Г- жа Клинтън обяви също, че този месец САЩ заедно с Турция ще оглавят световна инициатива срещу тероризма, наречена Световен форум за борба с тероризма, в който ще се включат още 30 държави [1 1](#).

Всъщност именно Турция, подпомагана или не от външен играч, може да се окаже големият печеливш от неясните игри на Изток.

Анонс за нейната близоиточна политика вече беше направен.

Премиерът Реджеп Ердоган заяви от трибуната на Арабската лига в Кайро, че законните искания на народа не могат да бъдат смазвани със сила, а свободата, демокрацията и човешките права нямат алтернатива за „нашите народи”. Той определи международното признаване на палестинска държава "не като опция, а задължение" и призова всички страни да подкрепят палестинската независимост по време на заседанието на Генералната асамблея на ООН.

Ердоган критикува Израел, че не спазва правата на човека, не уважава международното право по време на срещата на Арабската лига в Кайро и призова израелските власти да извинят за убийството на деветима турски граждани през 2010 година при нападението на „Флотилията на свободата.“

Главата на турското правителство отбеляза двойния стандарт от досегашната политика на Израел, който от една страна се стреми да осигури своята легитимност в очите на съседите, а от друга действа безотговорно.

Тези нееднозначни действия на Турция неминуемо ще срещнат подкрепа от ръководителите на арабските страни и гражданите им, които резултати от обиколката на Ердоган(предстоят посещения още в Тунис и Либия) ще отчете.

Може от сега да се очаква, че той и там ще затвърди външнополитическия си успех, като предложи помощ така, както на Египет, за осъществяване на демократичния преход [1](#).

Декларативен подход по отношения на собствената ѝ роля в региона Турция демонстрира и по отношение на позициите си спрямо Ирак.

Турски военни части започнаха усилено да се изнасят към границата с Ирак.

Министърът на вътрешните работи на Турция Идрис Наим Сахин на 13 септември заяви, че страната му е готова за сухопътно нахлуване в Ирак, като то ще зависи от резултатите от преговорите с иракски официални лица. Тези действия ще разширят всъщност мащабната военна операция, доколкото Турция вече няколко дни бомбардира позиции на бойци от Кюрдската работническа партия в Северен Ирак. Същевременно представители на официална Анкара опитват да убедят ръководството на Ирак да предприеме решителни мерки против кюрдските сепаратисти, базирани в северната част на страната заради нападения на турска територия.

Проблемът е, че иракски Кюрдистан се явява самоуправляваща се територия, със свое

политическо ръководство, полиция и даже армия.

Придобиването на този статут им позволява активно да подпомагат съплеменниците си, борещи се за самоопределение в Югоизточна Турция и в Западен Иран. Като резултат Анкара и Техеран по няколко пъти провеждаха операции против кюрдите в Северен Ирак [1](#).

Като проведе многочасови консултации с ръководителите на военното министерство и на Генералния щаб преди заседанието на Лигата на арабските държави в Кайро, Ердоган всъщност подчерта на кого ще разчита в бъдеще.

Президентът на САЩ Барак Обама разпореди удвояване на усилията в борбата с тероризма след съобщението за конкретна заплаха и проверка на предварителната информация.

Полицията разположи нови контролно-пропускателни пунктове, усили проверките на багажа в метрото, контрола, обяви 30-процентно увеличение на полицейските патрули и отряди за бързо реагиране, специализирани в откриване на ядрена радиация и допълнителни проверки [1](#).

Междувременно стана ясно, че предупреждението за заговор за нападение в Ню Йорк или Вашингтон се съдържа в една-единствена разузнавателна информация(в. „Гардиън”).

На този фон в национален план и в международните отношения продължава да стои открит въпросът за поуките от т.н. битка с тероризма, нейната реалност, опасността зад нейните благородни цели да бъдат скривани други планове и не на последно място правата на хората и гражданите.

С времето май по- скоро се оказва, че:

- антитерористичната коалиция, ръководена от САЩ, си е присвоила правото на шериф;
- практиките на ЦРУ, свързани с предаване, задържане и разпитване на заподозрени в тероризъм, са довели до сериозни нарушения на правата на човека на европейска земя;
- правителствата на различни страни са участвали и прикривали тези действия;
- официални техни представители са лъгали парламентите си, правили са неверни декларации пред международни организации и използвали юридически похвати, включително позоваване на държавна тайна, за да укриват злепоставящи ги факти;
- правителствата, свързани с действията на ЦРУ са обещали разследване на нарушенията, но в най-добрия случай са действали вяло и апатично.

Това бе потвърдено и в Париж, когато на семинар на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа бе обсъден доклад на швейцарския политик Дик Марти за тайните затвори на ЦРУ в Европа, обвинил 14 европейски правителства, че между 2002 и 2005 г. са позволили на ЦРУ да поддържа свои тайни затвори на тяхна територия или да извършва полети за прехвърляне на заподозрени.

Посочено е също, че подозрително бързо, буквално дни след атентатите в Ню Йорк и Вашингтон американският президент Буш разреши паравоенни части да залавят или убиват предполагаеми терористи по целия свят, а ЦРУ се обърна за помощ към съюзници на Вашингтон с повече опит в борбата с тероризма като Египет, Йордания и Саудитска Арабия, доскоро сочени от Държавния департамент като нарушавители на правата на човека.

Въпреки масово прилаганите техники на насилствено изтръгване на самопризнания,

резултатите се оказват повече от съмнителни.

Халид Шейх Мохамед, задържан през март 2003 г. и прехвърлян в тайни затвори на афганистанска, полска или кубинска територия е един от подложените на множество изтезания и унижения.

В резултат поема отговорността за 31 терористични заговора, сред които атентатите от 11 септември 2001 г., планове за убийствата на Бил Клинтън и Джими Картър, покушението срещу папа Йоан Павел Втори и убийството на журналиста Даниъл Пърл от "Уолстрийт джърнъл", като на практика не е могъл по никакъв начин да има отношение към тях.

В крайна сметка мъченията не разкриват истината.

Тайните лагери и прилаганите извънредно сурови мерки при разпитите се оказват пореден провал за американската администрация, което налага ЦРУ да изостави тази програма през есента на 2006 г.

Последните задържани са прехвърлени в Гуантанамо, връщани в страните, от които са били отвлечени или буквално натрапени на трети страни.

Отново не е ясно дали ще има отказ от т.нар. "подобвени разпити" или разузнавателните агенции ще продължат да задържат предполагаеми терористи в тайни затвори [\[5\]](#) 1.

Официално възприетата тенденция за повсеместна битка с международния тероризъм предполага и друго- всъщност всяка от държавите, която има визия за това, се опитва да провежда изгодна за своите интереси политика.

Генералният директор на френската полиция Фредерик Пешнар обяви, че след

атентатите в Ню Йорк във Франция са арестувани 914 души, от които се оказва, че само 224 са били разследвани и осъдени за подготовка и съучастие на планирани нападения в различни страни.

Като направи преглед на заплахите, той очерта, че за страната му те идват основно от Ал-Кайда в ислямския Магреб, от джихадисти в Афганистан и Пакистан, което обосновава поотребността Франция да се придържа към антитерористичния план "Vigipirate", който предвижда различни степени на тревога и мерки за сигурност.

Припомнено беше също, че всъщност Франция не е ставала обект на атентати от ислямисти след взрива на гарата на Порт роял през 1996 г [16](#) 1.

Масовото въприемане от световната общност на непрекъснато съществуване на заплахи от международен тероризъм обосновава и предприемането на допълнителни мерки за защита, при което не на последно място се акцентира върху военните средства.

Това дава основание на САЩ да продължават да разгръщат ПРО, като освен в Полша, разполагането на такива установки се предвижда още в Турция и Румъния.

Като всички вкупом не се изморяват да повтарят, че този мащабен план единствено цели „защита на държавите- членки на НАТО”.

От своя страна правителството на Иран остро критикува турския план и обяви, че тези действия могат да доведат до сериозно напрежение и „тежки последствия”.

Всъщност лидерите на 28 членки на НАТО решиха изграждането на ПРО за цяла Европа, като САЩ официално заявиха, че щитът ще предпазва от евентуални удари от Близкия Изток, особено от Иран [17](#) 1.

Що се отнася до България, то напълно в синхрон с очакванията, министрите на външните работи и отбраната на Р. България Николай Младенов и Аню Ангелов в съвместно изявление изразиха удовлетвореност от решението [18](#) 1.

В световния хор се включи и бившият премиер Тони Блеър, изиграл водеща роля за нахлванията в Афганистан и Ирак въпреки общественото масово недоволство, който заяви, че продължаващата битка за неутрализиране на заплахата от ислямски тероризъм не е приключила въпреки убийството на лидера на „Ал Кайда“ Осама бин Ладен.

Той окачестви сегашните революции и Арабската пролет като потвърждение, че идеология на екстремизма е много по-широка от методите на „Ал Кайда“ и все още не е победена, давайки за пример Ливан, където Хизбула контролирала политиката и действията на Хамас, Йемен и Пакистан [19](#) 1.

На фона на американско-британската активност европейските лидери реагират значително по-умерено.

Европа трябва да бъде имунизирана срещу възгледи, разделящи хората на "ние" и "те" въз основа на култура, религия или националност, каза германският президент Кристиан Вулф [110](#) 1.

Още едни взаимоотношения на Изток заслужават внимание.

Дали изпратена т. н. хуманитарна флотилия за Газа бе в детайли обмислена турска провокация, на която Израел даде твърд отпор в очакван стил.

Нещата получиха логично развитие.

ООН назначи специално разследване под ръководството на бившия новозеландски

министър-председател, което се влечи цяла година, докато накрая докладът на Джефри Палмър огласи: „Решението на Израел да поеме контрола на корабите от флотилията с такава сила, на голямо разстояние от зоната на морската блокада над ивицата Газа и без предварителни предупреждения, е прекомерно и неразумно... Хуманитарната флотилия от шест кораба е действала непредпазливо, като се е опитала да пробие морската блокада. Израелските командоси, извършили шурма, са срещнали организирана и яростна съпротива. Израел следва да излезе с декларация, в която да изрази съжалението си за шурма и да изплати обезщетения на семействата жертвите и ранените... Израел е изправен пред действителна заплаха за сигурността си от страна на въоръжените групировки в Газа. Морската блокада на ивицата Газа беше наложена като законова мярка за сигурност, така че да попречи на проникването на оръжия в ивицата по море. Налагането на морската блокада и спазването ѝ става в съответствие на изискванията на международното право... Всъщност загубата на човешки животи и нараняванията, резултат от използването на сила от израелската армия, обаче се оказаха неприемливи...”

Както се казва, за всекиго по нещо.

Говорителят на „Хамас“ Сами Абу Зухри определи този доклад като несправедлив, небалансиран, позволяващ на израелците да не поемат отговорности. Премиерът на Турция Ердоган каза: „Този доклад не означава нищо за нас”. Израел декларира готовност да изрази съжаление и плати обезщетения на близките на жертвите, но без да поднесе извинения и допусне съдебно дирене срещу своите военни.

Турция заплаши да замрази всички военни споразумения с Израел, да експулсира израелския посланик от Анкара и понижи ранга на посолството си в еврейската държава до ниво втори секретар. Извършеното от Израел беше определено като военно престъпление в международни води и „държавен терор”.

На това основание Турция поиска извинение и заплаши, че в противен случай отношенията между двете държави няма да се нормализират; отрече законността на израелската блокада над Газа, обяви замразяване на военнотърговските си отношения и увеличаване на турските морски патрули в Източното Средиземноморие.

Тя определи Източното Средиземноморие като зона на собствените интереси и обяви намерения корабите ѝ да започнат да се появяват по-често там, като съчетае този

процес с различни санкции.

Според наблюдатели това поведение на Турция поставя въпросът дали край Босфора вече е задействана „Неоосманската доктрина“, според която сферата на жизнените й интереси обхващат границите на върховата експанзия на Османската империя. Всъщност в новите условия дългогодишният турски съюзник Израел, натрапен от обстоятелствата като необходим да обуздава просъветските арабски режими по южните граници на остро противостоящата СССР изведнъж се оказа трън в петата на Анкара.

За да излезе от този шаблон, Турция побърза да извлече изгоди от набързо скалъпената провокация с флотилията с хуманитарна помощ за Газа, а еврейската държава попадна в клопката. За САЩ се оформи още един проблемен въпрос [\[11\]](#) 1.

И ако Турция се очертава като водещ играч в Близкия Изток и ислямския свят, то другите световни играчи вероятно ще пренасочат усилията си. Министърът на отбраната на САЩ Леон Панета, до 1 юли директор на ЦРУ, в интервю пред радио PBS направи кратък разбор на външнополитически приоритети на Вашингтон, като посочи опасностите: разбира се, в контекста на двете войни в Ирак и Афганистан опасността от тероризъм остава, но бе подчертан и рискът от кибератаки от страни като Китай, Бразилия и Индия, Русия.

На тях беше приписана и ролята на възможни дестабилизиращи фактори с световен мащаб.

Всъщност групата страни от БРИК няма как да не заплашва статуквото на американците.

Според прогноза на МВФ към 2016 г. само Китай отделно ще изпревари САЩ по БВП и ще излезе начело в света като първа икономическа сила [\[12\]](#) 1.

Преди няколко години мароканските и френските разузнавателни служби, след като

разбиха клетка на Ал Кайда в Танжер, направиха нова оценка за динамика на регионалните заплахи, породени от нейните клонове по цялата планета.

Според тях след ликвидирането Айман аз Заухири, който наследи Осама бин Ладен след ликвидирането му през май, организацията няма да представлява главна заплаха за Запада.

Посочено беше, че поставена под натиск, Ал Каида ще промени методите си на действие: ако Бин Ладен мечтаел за нов атентат, подобен на 11 септември 2001 г., то сега терористите щели да предпочитат по-лесните и евтини самоубийствени атентати; да прибегнат до отрови; да взимат заложници, да се смесват с организираната престъпност и разнородни трафици..

Сред най-опасните филиали на Ал Каида бяха посочени Ал Каида на Арабския полуостров (АКАП), тези в Йемен, превърнат в неин бастион след 2009 г. заради пещери, в които терористите могат да се укриват и със своите проспериращи племена.

Лидерите на АКАП Насър ал Уахиши и Касим ал Рахими са всъщност кадри от непосредственото обкръжение на Бин Ладен през 90-те години.

Припомнено беше, че през последните години АКАП:

- планира две нереализирани нападения срещу американски градове;
- вдъхнови американски войник от мюсюлмански произход да убие 13 военни в база в САЩ;
- планира атентати, които да предизвикат паника сред американците, срив в американската икономика и въздушния транспорт;

- използва за своята пропаганда американския проповедник от йеменски произход Ануар ал Ауаки и онлайн списанието “Инспайър” (Вдъхновение);
- установява контакти със сомалийските милиции „шабаб” от отсрещния бряг на Червено море, където се стичат кандидат джихадисти от Европа и САЩ.

Евентуално обединение и действия Аденския проток тревожи Запада.

Трудните условия за водене на борбата с тероризма в Йемен принудиха американците да намалят до ангажиментите си в тази страна в полза на Саудитска Арабия, определяна като втората мишена на АКАП.

На нейна територия и в непосредствена близост с границата с Йемен американската армия изгражда летище за безпилотни самолети, предназначено за бъдещи операции.

Междувременно Йемен от шест месеца е разтърсван от бунт с все още неясен изход.

Освен всичко, в Североизточната част на Нигерия се активизира сектата Боко Харам, интегристи, които отричат ценностите на християнството и всички западни ценности, която пое отговорността за атентата срещу представителството на ООН в Абуджа, отнел живота на 18 души [\[13\]](#) 1.

На 11 септември 2001 г. в Ню Йорк и Вашингтон загинаха близо 3000 души.

Сега въпросът е дали нова подобна атака е възможна.

Според Жил дьо Керхов, координатор на ЕС за противодействието на тероризъм по-скоро вече не.

Той откри европейския подход в борбата с терористичните заплахи, насочен към изправяне на обвиняемите пред правосъдието за разлика от САЩ, предприели преследване на заподозрени и затварянето им в бази.

Керхов изтъкна настоящите възможности на службите в Америка да събират данни за банкови преводи, в интернет, полицейски и съдебни досиета, без да е ясно качеството и нивото обмен между различните служби.

Той определи като ключово значението на създаването на обща европейска система за единни граждански номера и като много ефективен инструмент за противодействие на тероризма Европейската заповед за арест, като изрази убеждение, че тези практики не накърняват личната свобода на гражданите. Ал Каида и Аш-Шабаб, сходни организации в Ирак, Кавказ, Африка и Либия представляват всеобща заплаха, заради която следва необходимост от защита на комуникациите и инфраструктурата.

Сред мерките бяха специално посочени осигуряване на правосъдие за заподозрените в терористична дейност, инвестиции в предотвратяването на нападения, спазване на човешките права, събиране и обмен на данни, проследяването на банкови преводи, киберсигурността и др., за реализирането на които заедно да заработят военните, полицията, разузнаването и частният сектор [\[14 1\]](#).

Заплахите от тероризъм са важна причина за американското присъствие, се казва в най-новия доклад за опасностите от ислямския тероризъм на Балканите, подготвен от изследователския център на Конгреса на САЩ.

По-голямата част от мюсюлманските елити в региона се смятат за част от европейската интеграция и са проамерикански настроени, но слабата изпълнителна власт и голямата корупция остават благоприятна почва за терористична активност в региона.

Според американските експерти Балканите могат да играят голяма роля като транзитна точка за терористи от Близкия Изток, за набиране на бойци, оръжие и експлозиви. Ислямският тероризъм на Балканите често се използва като политическо оръжие между страните и етническите групи в региона, както и в опитите да бъде спечелена международна подкрепа за собствената кауза. Загриженост предизвиква мощната албанска мафия в Албания, Косово и Македония, която би могла да влезе в контакт с радикални терористични групи [\[15\]](#) 1.

Съветникът на американския Конгрес Йосеф Бодански разкри, че Ал Кайда подготвя специален план за Балканите, обхващащ Санджак, Косово, Хърватия и Босна и Херцеговина, според който до 2020 г. те ще се превърнат в център за разпространение на радикален ислям, наситен с обучени джихадистки ядра [\[16\]](#) 1.

Атентатите в САЩ всъщност показаха, че днес никой не е защитен от тероризъм, независимо от това какви традиционни мерки и ресурси има.

Терористични актове в Москва имаше през 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2006, 2010 и 2011 година, като в тях загинаха повече от 570 души [\[17\]](#) 1. Взривовете в много от бившите републики на СССР не стихват, в ход са различни конфликти на религиозна, национална или етническа основа.

Вече за шести път Европа отбеляза 11 март като Ден в памет на жертвите на тероризма, предложен от депутатите от Европейския парламент. На тази дата през 2004 г. терористи предизвикаха мощни взривове в четири влака недалеч от централната мадридска гара „Аточа“, в резултат на което загиват 191 души, а близо 2000 са ранени.

Отговорността за атентатите тогава е поета от бригадите „Абу Хафс ал Масри“, определяни също като част от терористичната мрежа на „Ал Кайда“.

Петдесет чужденци от 16 държави станаха жертви(в т.ч. и четирима българи) на най-смъртоносният терористичен атентат в Европа след Локърби през 1988 година. Когато на 2 април 2004 г. в апартамент край Мадрид полицията обкръжи седем заподозрени терористи, те се самовзривиха.

Датата за атентата пък видимо специално е свързана с атаките на 11 септември 2001 г. в Ню Йорк и нападението срещу синагогата в Джерба на 11 април 2002 г [\[18\]](#) 1.

Тежка става ситуацията в Ирак.

Най-малко 70 души бяха убити, а над 260 ранени при поредица атентати в 10 града.

Най-малко тридесет и седем души загинаха и 68 бяха ранени при самоубийствен атентат в Кут, на около 100 км югоизточно от Багдад.

Две други експлозии станаха в центъра на града, като вторият взрив избухнал малко след като екипи на местните сили за сигурност пристигат на мястото на първата експлозия.

Двама атентатори самоубийци атакуват полицейски участък в Тикрит.

Единият опитал да ликвидира високопоставен полицейски служител, оглавяващ местните служби за борба с тероризма. Вторият нападател бил застрелян от охраната на участъка.

Четирима души загинаха при нападение в центъра на град Баакуба на 60 км. от Багдад. Неизвестни нападатели атакуваха пункт на полицията с огнестрелно оръжие със заглушители. Още 14 души бяха ранени в същия град при две експлозии близо до зданието на провинциалната администрация.

В Багдад, в квартал Мансур при експлозията на кола- бомба насочен срещу автоколона на министерството на образованието бяха ранени цивилни.

В Наджаф, на 150 км южно от Багдад две коли бомби убиват двама души, а 20 раняват. При взривяването на кола бомба с атентатори самоубийци в град Хан Бани Саад, на 30 км североизточно от Багдад са убити 8 души и 14 са ранени. Въпреки кървавите новини се твърди, че жертвите на терористични нападения в Ирак сега са много по-малко в сравнение с разгара на конфронтацията между шиити и сунити през 2006 и 2007 г. Само през юли в цялата страна са загинали 259 души, от които 159 цивилни, 56 полицаи и 44 войници. Смята се, че терористичната активност е усилена, след като основните иракски политически сили одобриха правителството да преговаря със САЩ да оставят в страната ограничен контингент американски военни за обучение на иракските сили и след крайния срок - края на 2011 г., когато трябва да се изтеглят всичките 47 000 американски войници [\[19\]](#) 1.

Важен въпрос е какво правят държавите срещу тероризма?

Сред главните критерии за ефективността на специалните служби е качеството на събираната от тях информация, нейната своевременност и направените анализи.

При специалните служби е важна децентрализацията при събирането на информацията и същевременно централизация при нейното анализиране и използване. Плюс осигурен и ефективен граждански контрол.

Мрежите на тероризма са хоризонтални, дисперсирани, с голяма мобилност и адаптивност, докато държавните структури са вертикални и централизирани, трудно поддаващи се на реформиране, залагащи на рутината [\[20\]](#) 1.

В руския град Беслан погребяха жертвите на терористичния акт в училището и шурма на специалните части в специално създаденото ново гробище край североосетинския град, от които 170 тела предимно на деца, докато според официалните данни жертвите са повече от 335 [\[21\]](#) 1.

На Балканите опасностите продължават да дебнат от всякъде.

Британска компания "Мейпълкрофт" в "Индекс на терористичния риск" определя Гърция като най-застрашена от [терористични атаки](#) в Европа.

Тя заема 24-о място сред страните в повишен риск, след като последната година в Гърция са организирани 180 атентата и започва да се движи нагоре в класацията от заеманото преди това 57-о място.

Най-голям терористичен риск съществува в Сомалия, която дължи лидерската си позиция на 556 атентата от юни 2009 г. до юни 2010 г., чиито жертви стават 1437 души, ранените са 3408. След африканската държава са наредени азиатските Пакистан, Ирак и Афганистан. Нарастващото насилие се свързва с военни формирования, намиращи се под влиянието на "Ал Кайда". Шестнадесет страни са посочени като места с "екстремнен риск", като в първата десетка се допълва от палестинските територии, Колумбия, Тайланд, Филипините, Йемен и Русия. САЩ са класирани на 33-о място, Великобритания е 46-а, с две места след Франция. Тези страни са в категорията "среден риск". Канада е на 67-о място, а Германия - на 70-о, като те са сред държавите с малък риск [\[22\]](#) 1.

Често се поставя въпросът за стойността на конфликтите.

Само САЩ са похарчили над 1 трилион долара за военните операции в Афганистан и Ирак, съобщиха експерти от изследователската група "Проект национални приоритети" в щата Масачузетс.

Според докладът, озаглавен "Цената на войната", разходите за войната в Афганистан, започнала през октомври 2001 г. и в Ирак - през март 2003 г., са превишили разходите за всички останали военни действия след Втората световна война.

За финансовата 2011 г. от 1 октомври 2010 г. Пентагонът иска за Афганистан 117 милиарда и за Ирак 46 милиарда долара.

Източници, близки до бившия ръководител на разузнаването в Афганистан Амрулах Салех твърдят, че афганистанският президент Хамид Карзай е загубил доверие в способността на западните сили да защитават Афганистан и смята, че обръщането към Пакистан е най-добрият начин за прекратяване на бунта на талибаните.

Американският министър на отбраната Робърт Гейтс заяви, че подкрепата за войната в Афганистан ще се изпари, ако не бъде постигнат значителен пробив.

Гейтс заяви, че "безизходицата" и загубата на "живота на млади мъже" няма да бъдат толерирани, ако държавите не покажат, че "ще постигнат някакъв напредък през следващите шест месеца".

Натискът за постигане на успех в Афганистан се увеличава с нарастването на броя на жертвите

Американският министър на отбраната предупреди в Лондон, че хората трябва да са подготвени за "високо ниво на насилие".

Но цената е твърде висока.

Натовските сили в Афганистан убиха стотици цивилни при погрешно насочени въздушни удари, макар това число да е доста по-високо като резултат от нападения на талибаните.

Британският премиер Дейвид Камерън при първото си посещение в Кабул обяви, че няма да праща допълнителни части войници да се сражават в Афганистан макар сега Лондон да разполага с около 10 000 войници в Афганистан и втори по численост контингент в страната след американския [\[23\]](#) 1 .

Когато световната общност сега скърби за жертвите от 11/9, трябва да бъдат

споменати и жертвите от предизвиканият повсеместен сблъсък в резултат на международните прояви на тероризъм.

Към лятото на 2009 г. жертви във войната в Ирак са 4300 войници на коалицията, 20 хил. иракски военни и полицаи, най-малко 90 хил. цивилни и 50 хил. косвени жертви, 163 журналисти. Освен човешките жертви 15 хил. Експоната са откраднати от музеите в едно с най-голямата световна колекция от над 4 хил. антични печати.

Същевременно в Афганистан загиват 1160 войници от коалицията, най-малко 10 хил. афганистански военни, полицаи и най-малко 11 хил. цивилни. Косвените жертви се изчисляват на 11 хил. цивилни и шестима журналисти.

Кражбите на експонати от стотици археологически разкопки позволяват на министърът на културата да определи Афганистан като бавно плячкосван музей [\[24\]](#) 1 .

Български военни също загинаха, но жертвите по пътищата на България са много повече от загиналите в Афганистан(04.05.2011), като от началото на година са над 200 души, докато загиналите военни в Афганистан от началото на годината са 114 души, а в Ирак 25. За 2010 година войната по пътищата у нас е отнела живота на 775 души, докато 711 за същия период са загиналите военни в Афганистан и 60 в Ирак [\[25\]](#) 1 .

За десетте години тежкият данък на политическите и икономически промени в България, като изпрати в състояние на трайна безперспективност, подтикна към самоубийствен изход 11646 души, чието число се увеличава стремглаво.

Дори преди да убият Осама бин Ладен, Америка вече бе нанесла сериозни удари на считаната за световна терористична организация- стотици бойци бяха заловени и убити, а много от най-опасните ѝ заговори срещу Запада бяха осуетени.

Леон Панета, бивш директор на ЦРУ и вече министър на отбраната на САЩ при посещение в Афганистан подчерта, че Америка е на път да нанесе "стратегическо поражение" на "Ал Кайда", макар организацията все още да има опасни кадри и силно присъствие, особено в Йемен.

Осама бин Ладен има защо да бъде удовлетворен.

Въпреки, че не успя да създаде халифата, за който мечтаеше, превърна САЩ в окървавена земя, пося ксенофобия и накара властите да увеличат разходите за сигурност.

От друга страна и администрацията на САЩ има достатъчно основания за задоволство.

Индустрията, политиките и службите за сигурност имат предостатъчно заявки за работа и непресъхващ бюджет.

В основни линии стратегията на страната се оправдава и налага, което пък позволява на САЩ да разширяват повсеместно влиянието си.

Влизането на Америка в Афганистан и Ирак освен убитите създаде и над 7,8 млн. бежанци.

Експерти смятат, че разходите за войните, включително заплатите на войниците и грижите за ветераните, ще струват на Щатите над 4 трлн. долара, което всъщност е еквивалентът на кумулативния бюджетен дефицит на страната за период от 2005 до 2010.

И ако се изчислят позитивите от битката с тероризма, то освен ликвидирането на някои структури и лидери на Ал Кайда, Америка днес може да се похвали с малко постижения на политиката и още по-малко в икономиката си.

Когато се наложи и последният американски войник да се сбoguва с иракската земя, американската армия ще остави зад гърба си страна, която няма стабилна перспектива и едва ли може да е приятел на Вашингтон.

Въобщо, това състояние е съотносимо и за други страни в региона.

Идеите за истинска демокрация се проявиха в социалните недоволства на Арабската пролет, масовите бунтове на народните маси и техните искания за равни права.

Със сигурност Западът има пръст в активизирането на поне част от тези недоволства и избора на някои от техните „лидери“, сред които личат и доста познати имена от непосредствените обкръжения на станалите омразни досегашни лидери.

Но ще бъде изключително трудно който и да е от западните лидери да си осигури ресурс да влияе дългосрочно и гарантирано в бъдеще.

Няма начин да се им се напомня тяхната роля за създаването на сатрапите на собствените им народи или поне флирта с тях, макар в името на по- голямата политика.

Вярно е, че свалянето например на Садам беше посрещнато с по- скоро масово одобрение, но използването на фалшив повод като притежаване на оръжия за масово поразяване едва ли може да бъде определено като високоморален акт.

Много скоро самият народ определи новото правителство, подкрепяно от САЩ и техните партньори като марионетно, поради което народите на Тунис, Египет и други арабски страни са по- скоро склонни да поемат властта в собствените си ръце.

В Афганистан и съседни страни САЩ ще продължи да се налага и преследва Ал Кайда и други подобни призраци без това да означава край на талибанската съпротива и възможности.

Дори и последните кадри около ликвидирането на Бин Ладен нагледно показаха, че в

ядрен Пакистан със 190 млн. мюсюлмани май през цялото време е имало поне един кръг, който е водил американските си партньори за носа, играейки двойна игра с тях.

Освен ако играта не се окаже още по- сложна и многостранна.

Докато едни са приемали с охота американски долари и помощ, други са подтиквали радикалните екстремисти и джихадисти.

По- скоро не е възможно колкото и добре да е обучен и фанатизиран водач да е бил ликвидиран обявен за лидер терорист да съумява да се крие с години от всички шпионски централи, доещи огромни бюджети.

По- скоро дългосрочната политическа, дипломатическа и

шпионска игра се е движела, както винаги, от твърде сложни

цели.

Докато някой старателно е прикривал собствените си цели и е плетял мрежите на последващо политическо и икономическо влияние.

Въпреки това, по- скоро изглежда позицията на Вашингтон в Близкия изток и Южна Азия да се влоши значително.

Нараства недоверието в масово тиражираната американска версия за повсеместна борба с международния тероризъм.

Май повечето смятат, че се касае за непреодолими на този етап културно-цивилизационни различия.

Изследване на Арабско-американския институт откри, че позицията на САЩ в Арабския свят днес е с по-ниска стойност дори и от края на мандата на Буш.

По-лошото е, че и в европейските страни мултикултурните общества се тресат от проблеми.

Първи за тях заговориха съответните политически елити,

с което сами повлияха на нагласите.

Внушеният страх от ислямска инвазия

Подтикна норвежецът Андерш Беринг Брейвик през юли да убие

десетки свои сънародници.

Сега, макар повечето от съюзниците на Щатите да продължават да изразяват гласно солидарността си, Западът вече не е нито толкова единен, нито толкова перспективен, колкото на всички се иска.

Налице е криза в доверието и по отношение на мултинационалните институции.

ООН постоянно шикалкави(вж. по-горе), ЕС се вторачва към все по-трудно решими

проблеми от вътрешен характер.

Предназначението на НАТО се поставя под въпрос и оспорва дори като съществуване не от вчера, макар първоначално именно срывът на Близнаците да позволи на Алианса ново вдъхновение, обосноваване на необходимостта от колективна отбрана и др.п.

Но прибързаното му тестване в инженеринг за налагане на омиротворителни модели в Югославия, Афганистан и Ирак в най-ново време изложи на показ огромни слабости.

На европейските членки все повече им омръзва да бъдат въвличани в т. нар. "американски войни". За да тушира вредните ефекти и осигури безопасността на родната си земя, Америка не само води войни в чужбина, но и създаде колосален бюрократичен механизъм за сигурност. Според "Вашингтон пост" сега над 1200 правителствени организации и близо 2000 компании са заети с програми, свързани с борбата с тероризма, сигурността и разузнаването [\[26\]](#) 1.

В последните месеци обаче авторитета на западната дипломация и структури за сигурност силно се разклати.

Макар някои аксперти да подозират, че всъщност WikiLeaks е едно дългосрочно и многопластово активно шпионско мероприятие на Запада, там също изплуваха скандални разкрития, свързани с цивилни жертви и ранени при недокументирани инциденти, преследване и избиване на предполагаеми талибански лидери без съдебен процес, провалени мисии на специални отряди.

Може и да е така, но?....

Без малко сто хиляди секретни доклади от последните години, изтекли към уебсайта www.wikileaks.org и предоставени на вестниците "Гардиън", "Ню Йорк таймс" и германския "Шпигел" подхранват съмненията, че войната в Афганистан няма ясна стратегия и изход.

Докладите разкриват, че Пакистан е подпомагал твърде активно талибаните, докато същевременно е получавал големи суми от САЩ. Пакистанското разузнаване е помагало и бунтовници, планирали атаки срещу американските военни и афганистански лидери, спонсорирали е и е обучавало талибани в Афганистан и по-скоро непрекъснато е играло някаква своя двойна, и може би тройна игра.

Разкритията показват, че талибаните използват най-съвременни зенитно-ракетни комплекси с термално насочване, западни образци. При рейдовете на западните сили загиват нарастващ брой цивилни лица. ЦРУ и други партньорски служби разширяват паравоенните си операции. Секретни подразделения командоси като мистериозната Task Force 373, изтриват талибански лидери по списък от 70-ина имена. Шефовете на тези мисии до толкова не се съобразяват с цивилизационни и правови норми, подклаждайки недоволствосред местните [\[27\]](#) 1.

Май вместо силови решения се налага мнението за все повече дипломация.

Министърът на отбраната на САЩ Робърт Гейтс заяви в Уест Пойнт: „Всеки бъдещ министър на отбраната, който посъветва президента отново да изпрати голяма сухопътна американска армия в Азия или в Близкия изток, или в Африка, трябва да си прегледа главата.”

„Алтернативата е дипломацията, разбираана не като алтернатива на войната, но като още едно средство в държавническото изкуство, успоредно на войната. Дипломацията може да намери общите точки между нациите, да определи враждебността между тях и да използва тази враждебност, за да бъдат предпазени Съединените щати чрез отклоняване на вниманието на другите нации от конфронтиране със САЩ.

Афганистан получава стотици милиони от бюджета на САЩ и техните съюзници, които после отиват при ислямистките бунтовници заради корупция и лош контрол на западните сили. Това на практика обезсмисля цялата война [\[28\]](#) 1.

Наскоро бе разкрита нова тайна.

Стана ясно, че талибаните и свързаните с тях организации са получили около 360 милиона долара от парите, които САЩ са отпуснали за поддържане на транспортната инфраструктура в Афганистан.

С тях се заплащало безопасното извършване на превозите от страна на американските военни и техните подизпълнители, които се договаряли за сътрудничество с местните полеви командири, които пък на свой ред почти постоянно си сътрудничат с ислямистките групировки.

Според първите резултати става дума за 7.4 млн. долара, нарастнали впоследствие според една медия на около 600 милиона долара от общо отпуснатите 2.16 млрд. долара.

Появиха се и съмнения за финансови машинации на високопоставени афганистански представители и обкръжението на президента Хамид Карзай, замесени в отклоняването на средствата.

Оказа се, че Италия дълги години плащала на талибаните и техните съюзници, за да гарантира сигурност на войските си.

Касапницата продължава, парите текат, а най-доволни са местните военни феодали в Афганистан [\[29\]](#) 1.

По принцип Афганистан заслужи името си на гробище на империите. [\[30\]](#) 1

Висши политици се срещат зад закрити врата да обсъждат какво да правят с влошаващата се ситуация там.

Някои призовават за продължаване и ангажиране на повече сили.

Други смятат, че е време да се преговаря с екстремистите.

Някои просто искат да се измъкнат.

Има опасения за сигурността, за имиджа и убедителността в международен план. Изтеглянето ще окуражи екстремистите навсякъде.

Възниква проблем с местните сили за сигурност.

Лидерите на афганистанските власти се оказват некомпетентни и ненадеждни. Вместо да правят това, което е най-добро за страната им, те се заемат с дребнави разправи и се борят за собствено забогатяване.

Информацията, която те осигуряват, е ненадеждна.

Пакистан е отделен проблем

Отделен проблем е Пакистан.

Той трябва да спре да позволява на бунтовниците да действат от негова територия през общата граница с Афганистан.

Афганистанското общество е прекалено разделено, а лидерите са твърде посредствени, за да капитализират каквито и да е военни изгоди. Време е за отстъпление.

Афганистан е наричан гробището на империите; вероятно по-точно би било да го наречем гробището на високомерието [\[31\]](#) 1 .

България е членка на пакта, поради което участието ѝ се третира като изпълнение на съюзническия дълг, а не като самостоятелна военна операция зад граница, прехвърлена в компетенцията на Министерския съвет, а не на НС.

Тя е представена в ИСАФ, натовските сили в Афганистан.

Всъщност, става все по-ясно, че военното присъствие изобщо не решава проблемите.

Потвържденията се намират в Югославия, Косово, Ирак и в Афганистан.

Наблюдава се все по-голямо разделение във възгледите на членовете на НАТО.

Понякога дори се появяват предположения, че подобни мисии може да разрушат НАТО.

Амбициозните планове на коалицията за реконструиране на Афганистан не успяха да се осъществят, след като международното внимание се раздвои и към Ирак. Оценява се като твърде неприятна истината, че в Афганистан западните сили вече са загубили [\[32\]](#) 1 .

Допълнително авторитетът на САЩ се руши от множество конспиративни теории за атентата срещу кулите, всяка от които има сякаш повече поддръжници, отколкото аргументирани противници.

Един от героите на САЩ, спасил неколцина затрупани в рухналите сгради- близнаци, Уйлям Родригес, е награден от президента лично с медал. Същият обаче твърди, че чул между взривовете отгоре и шум от взривове от етажите надолу.

Според негово собствено разследване кулите- близнаци и атаката срещу тях са организирани като мащабна операция, в която участниците са имали огромни материални мотиви.

Те са били охранявани от фирмата Securacom, чиито управител бил Марвин Буш, брат на Дж. Буш старши. Фирмата имала отговорности и по сигурността на летище „Дълес“ и авиокомпанията „Юнайтед айерланс“, също замесени в атентатите.

През 2001 г. е сключен договор от нов наемател за наем върху кулите- близнаци за срок от 99 години, като месечната сума възлиза на 33 млн. долара плюс задължение за ремонт на стойност около 200 млн.

След като направил плащане на стойност около 660 хил. Д. Лари Силвърстийн на няколко пъти правил неуспешни опити да получи разрешение за контролирано разрушаване на сградите, а обновление е етаж по етаж е непосилно, защото изисква 20 млрд. д.

Когато сградите рухнат от атаките, Силвърстийн Груп получава от застрахователя 4.65 млрд. д., макар да има претенции за 7.1 млрд.д.

Друга версия сочи интереси, свързани с енергийните интереси.

Когато Осама бин Ладен създава Ал Кайда цената на един барел е 38 щ.д., а когато е убит, цената вече възлиза на 110 щ.д. с тенденция за нарастване

Сега запасите на САЩ възлизат на 503 млн. барела, което е 8 пъти повече от С. Арабия,

18 пъти повече от Ирак, 21 пъти повече от Кувейт, 25 пъти повече от Русия. Цената на този запас възлиза на около 50 трлн. Д. И според разчетите сега САЩ разполагат с резерв за около 70 г [\[33\]](#) 1.

Освен затъването в Афганистан и Ирак, сега се очертават нови проблеми в арабските страни.

Зад вълненията личат множество масови примери на гражданско и политическо безправие, бедност, оскъпяване на живота, нарастваща и задушаваща корупция, деспотизъм, масови репресии, злоупотреба с власт.

Не случайно лозунгът на излезлите на улиците и площадите е „карама”(достоинство), дума, с която се обхваща всичко, което е загубено и което трябва да бъде върнато.

Интелигенцията сочи пътя- демокрация и граждански права.

В процесите на революционното движение се проявяват две проблемни течения- национализъм и ислямизъм.

Въпросът е кое ще надделее и на каква цена.

В тези процеси се очертава перспективата до сега действащите в нелегалност ислямистки движения и партии да стават политически активни, като пропагандират своите виждания.

Религията на Изток отдавна означава и политическа идентификация.

Издигането на някои политически искания може да доведе до конфликти и насилие.

Западът се очертава да не може да контролира реализацията на идеите на арабите и мюсюлманите, макар да е оказал не малко влияние и внимание на арабските революции.

Възможно и вярно може да се окаже това, че посредством отключване преждевременно на определени конфликти САЩ целят публично да скъсат връзките с престаналите да бъдат популярни режими и властници в тези страна и да влязат в старата си роля на борци за свобода и демокрация, като подкрепят нови тенденции и върнат авторитета на САЩ като световен защитник на демокрацията и гражданските права.

Изглежда възможно това да стане дори на някои места.

Но развитието на процесите и факторите, оказващи въздействие върху тях може да доведат до там, че каквото и решение да предприеме Обама, може да се окаже грешка ¹

[34](#)

1

Сигурно е също, че едва ли скоро съвременният свят ще престане да живее под знака на различни предизвикателства, рискове и заплахи, включително международния тероризъм.

Светът е разделен на части, всяка от които вижда опасност за своето съществуване и оцеляване в лицето на другата.

Според Збигнев Бжежински терористичните актове в света произтичат в известна степен от културни и религиозни различия.

Главната теза на Самюъл Хънтигтън е, че „културата и културната идентичност, която в най-широк смисъл е цивилизационна идентичност, формират моделите на обединяване,

дезинтеграция и конфликти в света от времето на Студената война”.

Той предполага, че в „периода след Студената война най-значимите различия между народите вече не са от идеологически, политически или икономически характер, а от културно естество”.

Конфликтът между културите по същността си е конфликт на различни интереси, светогледи и ценностни системи.

Различните цивилизации имат различни приоритети по отношение на гражданите и на държавата, на правата и задълженията, на отговорностите, на свободата.

Религиозните убеждения могат да се окажат една от сериозните пречки за разбирането на другите култури.

Страната ни е на границата между Близкия Изток и Европа.

Възходът на насилието в глобален план, мотивирано или легитимирано с помощта на религията и по-специално на исляма, макар и неговите причини да са икономически и политически, е тенденция, която не може да бъде пренебрегвана”, смята Васил Проданов.

В съвременния свят са налице две универсални цивилизации – порочна, несправедлива, от една страна, и от друга – хуманистична, справедлива, съзидателна. Колкото и наивно, основният сблъсък е между тези две цивилизации.

Живеем в свят с все по-голямо икономическо разделение както между отделните държави, така и вътре в тях. Разликата в доходите на глава от населението в индустриалния и в развиващия се свят не само не намалява, а и е нараснало тройно между 1960 и 1993 г. – 4700 на 14 400 щ.д.

В момента чистото богатство на 358-те най-богати хора се равнява на сбора от доходите на най-бедните 45 % от населението на Земята – 2,3 млрд. души. Ако сегашните тенденции се запазят, икономическото неравенство ще се превърне от несправедливо в нечовешко, от неприемливо в непоносимо, отбелязва Джеймс Густав Спет, ръководител на Програмата за развитие на ООН.

В едно нормално общество не може да има гладни и онеправдани, които се лишават от живот, когато едно малцинство се изгражда от преяждане и разточителство.

За страните от т.нар. Трети свят вярата, че националната независимост е равнозначна на икономическа независимост, се оказва утопична и напълно нереалистична. Затова в много страни започна да се придава все по-голямо значение на старите ценности и засилване на културната идентичност. Традициите и религиите станаха единственият им подслон, смята Капушчински. Според Махмуд Хюсеин (псевдоним на двама египетски интелектуалци – Багхат Елнади и Адел Риффат) безработицата обхваща половината от населението на страните от Юга, а бъдещето е все по-безперспективно дори за хората с висше образование. И необходимото социално-икономическо равновесие няма да се изгради в нито една арабска или ислямска страна (с изключение на богатите на нефт), докато условията в света не се променят.

Войната в Залива, която докара чужденците в близост до свещените религиозни центрове в Саудитска Арабия, даде огромен тласък на религиозното движение в Северна Африка не само сред масите, но и сред елита, смята Хасан Ал Тураби, водач на Ислямитския национален фронт на Судан. Това е сблъсък на икономически интереси, а не на религии, смятат много наблюдатели. Не може да се изнася демокрация там, където ценностите са други. Убийствата на интелектуалци и чужденци в Египет и Алжир, както и многобройните смъртни присъди срещу писатели, идват от практика, смятана за отминала.

Тези действия разкриват, че фундаменталистите са приковани към чужд за съвременния човек свят. Страните, където фундаментализмът е обхванал университетската младеж, шокирани откриваме, че студентите фундаменталисти са мнозинство в научните институти. Тази ситуация учудва западните наблюдатели, убедени, че научната мисъл в същността си е модерна. Очаква се мнозинството фундаменталисти да са сред юристите и писателите, тъй като хуманитарните и социалните науки за разлика от точните могат да осъществяват приемствена връзка с миналото”, отбелязва Фарида Шарфи, изявен учен от Северна Африка. Известно е, че съществува вътрешна връзка между загубата на опорните точки и възхода на митовете за произхода. „Религията в крайна сметка се оказва не опиум за хората, а витамин за слабите. Времето, в което живеем, се характеризира и с това, че все по-могъщи икономически групировки се превръщат в мощна икономическа олигархия, която заплашва цели държави, нации и култури. При това положение светът се моделира по подобие на раздвояването на света на бедни и богати, което се наблюдава не само в отделните държави, но и в световен мащаб. Това очевидно лишава отделни политици, държавници и политически сили от реалното управление на обществото и заменя всички останали и известни на човечеството форми на държавно управление с диктатура на парите и богатството.

Терористичните актове показват упадъка на властта.

Много от терористичните групировки имат много повече пари от много държави. „Държавата вече не е единствената, която може да притежава оръжия за масово унищожение от името на „масите“, сега те могат да бъдат притежание на отделна личност или на малка група, ако разполага със съответната информация. А тя е все по-достъпна”, подчертава Алвин Тофлър. „Имаме данни, че терористични структури се готвят да се разширят на Балканите. България не бива да се изключва”, казва в интервю за в. от 16 юни 2004 г. директорът на Националната разузнавателна служба.

Според него за това има почва в България.

Защото „тук има наличие на сериозен религиозен потенциал, както и на структури на организираната престъпност. Те пък са свързани с изключително висока степен на корумпираност на хората, които гравитират около тях, а възможността за корупция предполага добра основа за „закупуване” на лица, които могат потенциално да се поставят в услуга на терористични структури”, подчертава ген. Киров. В същия дух са и думите на Робърт Клифърд, шеф на офиса на ФБР в Атина: „Заплахата за стабилността на България и на други страни по света идва не само от терористичните групировки, но и от корумпирани съдии, които взимат подкупи от представителите на организираната престъпност”. Когато става дума за Балканите, трябва да се отбележи, че се налага необходимостта от постигане на консенсус за Нова балканска етика, основана на ценности, които ще осигурят разбирателство и добросъседство между балканските народи, както и ще допринесат за стабилността в нашия регион.

Новата балканска етика предполага:

- широка интеграция с Европа, запазвайки културна самобитност и държавност;
- демокрация, основана върху социална, икономическа и културна интеграция;
- търпимост и взаимно зачитане на различията като проява на единство на

многообразието на националната самобитност на народите;

- основен и единствен критерии за равенство във всички области на живота са равнопоставеността и равностойността на гражданите;

- утвърждаване на разбирането, че етническият произход , вероизповеданието и произтичащите от тях специфични обичаи, нрави и други характерни черти са личен избор на всеки гражданин на дадена страна и че независимо от тези различия всички те представляват съответната общност и принадлежат на съответната държава и т.н.;

- миналото да бъде предавано на идващите поколения не по начина, който да оправдава противопоставянето на народите;

- прилагане на принципа на Европейския съюз – да бъдем различни в своята единност.

В България вредните последици от сгрешения преход, от наложения политически модел също дават своите плодове. Нараства икономическата миграция не само от селата към по- големите градове и столицата. В търсене на работа и по- добри условия за живот мнозина напуснаха страната. В огромния поток чувството за загубената идентичност тляска към сигурното малцинство, но също създава удобството на анонимността. Организираната престъпност и екстремистките организации неминуемо ще се възползват от това.

Отговор на тероризма не може да бъде само и единствено военен.

Напротив, предприемането на такива мащабни мерки освен, че крие опасности за хората, подлага на съмнение ценностите на демокрацията. Тя трябва да бъде осъзната необходимост, потребност, а достигането и съзнателно пожелан акт.

По този път следва да се изключат всевъзможните предразсъдъци; верска и етническата омраза; нетолерантността; неравенството.

Сега терористичен избор не декларира нито една обществена сила.

Но многото неразкрити криминални престъпления през годините сочат за подозрителни признаци за ако не терористични акции, то поне за подготовка, за финансови и други логистични операции. Сега идват избори. И за пореден път при това има опасност с пари от търговията с наркотици и други криминални активности да се купуват избори.

Жертвите, които държавите дават в различните конфликти, особено при терористични акции неминуемо предизвикват възмущение на световната общност.

Но още по свидни могат да бъдат жертвите, които дава българската нация в условията, които за сега подлагат способността и добрите намерения на политиците на съмнение, но утре ще подложат на изпитание и съществуването на нацията и държавата.

От НСИ института са изчислили, че от 2000 до 2010 година общо 11 646 българи са посегнали на живота си [\[35 1\]](#).

Всеки конфликт винаги има предмет, за който страните спорят.

Счита се, че понякога с оглед достигането на едни или други цели големи държавни играчи или коалиции са способни не само да възбуждат, но дори да измислят конфликти от разнороден характер, за чието разрешаване и управление в последствие да имат повод да се намесят. На някои места и при някои обстоятелства тероризмът като механизъм е твърде удобен инструмент.

Може би като е имал предвид нещо подобно, в деня, в който морските пехотинци от степициалните части на САЩ атакуваха дома в Пакистан на Осам бин Ладен и го

разстреляха показно, един български икономист и публицист реагира: Умря
работодател № 1 на САЩ ^[36] 1 .

От тук нататък все по- често ще се поставя въпросът за успеха и правилността на
политиката на САЩ в Близкия Изток и Африка.

И къде в сянката на тези геополитически реализации е България?

---

^[1] http://news.ibox.bg/news/id_1726594777

^[2] Ердоган обра овациите на арабските страни, http://news.ibox.bg/news/id_922103137

^[3] Турция заплаши Ирак с нахлуване на сухопътни войски, <http://www.blitz.bg/news/article/118054>

^[4] САЩ под тревога за 11 септември, в- к Монитор, 10.09.2011, <http://www.monitor.bg/arti>

[cle?id=306548](#)

[5] Литва, Полша и Румъния са лъгали за тайните затвори на ЦРУ

<http://www.desant.net/show-news/22835/>

[6] Тодорова Полина, Франция обяви статистика на терористите, 09.09.2011, http://news.ibox.bg/news/id_1623536691

[7] http://news.ibox.bg/news/id_406591191

[8] http://news.ibox.bg/news/id_1514726235

[9] Битката с екстремизма не е приключила, в-к „Монитор“, 10.09.2011 г., <http://www.monitor.bg/article?id=306552>

[10] Опасност от разделение в Европа, в-к „Монитор“, 10.09.2011 г., <http://www.monitor.bg/article?id=306556>

[11] Фъртунов Валентин, Нулевата попара на Давутоглу,

Въпросът е, кога ние ще я засърбаме нулевата попара на професора...

<http://www.desant.net/show-news/22832/>

[12] БРИК (Русия, Китай, Бразилия и Индия) – заплаха за САЩ, <http://www.desant.net/show-news/22834/>

[13] Малбрюно, Ж., Новите бойни полета на Ал Каида, в-к Фигаро, 09.09.2011,

<http://www.politika.bg/article?id=23764>

[14] Ужасът 9/11 10 години по-късно, 09.09.2011 , <http://www.politika.bg/article?id=23759>

[15] <http://focus-news.net>

[16] http://philosophy.log.bg/article.php?article_id=9448

[17] <http://www.focus-news.net/?id=n1561764>

[18] <http://www.eurochicago.com/2011/03/evropeyski-den-v-pamet-na-zhertvite-ot-terorizma/>

[19] Кампания на „Ал Кайда“ срещу оставането на US войници в страната

Ирак: Десетки жертви при атентати в 10 града. Използвани са коли бомби и

камикадзета. В Наджаф гръмнаха две коли бомби., в-к „Монитор”, 16.08.2011, <http://www.monitor.bg/article?id=303215>

[20] Слатински, Н., Борбата с тероризма- предизвикателство за демократичните държави, <http://nslatinski.org/node/20/>

[21] http://novinar.bg/news/beslan-pogrebva-zhertvite-na-terroristite-i-spetcialnite-chasti_MTM5MjsyNg==.html

Гърция най-застрашена от тероризъм в Европа, 16-ти Ноември 2010,

[22] <http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=677413>

[23] <http://www.monitor.bg/article?id=247735>

[24] <http://www.foreignpolicy.bg/show.php?storyid=784381>

[25] Жертвите по пътищата ни са повече от загиналите в Афганистан, 04.05.2011, <http://www.otbrana.com/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8>

[26] <http://news.bgnes.com/view/948729>

[27] http://www.dnevnik.bg/sviat/2010/07/26/938077_wikileaks_razkri_istinskoto_lice_na_voina_ta_v/

[28] Фъртунов, В., САЩ се връщат към доктрината Монро, 11 март, 2011

[29] <http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?sid=2011082600040001301>

[30] Webcafe.bg , По Daily Beast 05.11.2010

[31] http://www.webcafe.bg/id_80871138

[32] <http://temanews.com/index.php?p=tema&iid=86&aid=2285>

[33] Цанков, В., Последният оцелял от кулите близнаци, сп. Тема, 5- 11.09.2011,

[34] J?rg Bischoff, Wohin steuert die arabische Revolution?, http://www.nzz.ch/nachrichten/politik/international/wohin_steuert_die_arabische_revolution_1.10171840.html

,
8. April 2011, Neue Z?rcher Zeitung

[35] <http://www.monitor.bg/bulgaria>